

Podelitev Slomškovich priznanj 2011

V soboto, 24. Septembra 2011 je bilo na Ponikvi tradicionalno srečanje učiteljev, vzgojiteljev, katehetov in staršev. Na njem smo podelili tudi Slomškova priznanja, ki so jih prejeli Stanislav Pirnat, Boris Kham in dr. Ivan Rojnik. Naziv častni član pa je letos prejel Marjan Žveglič. Tu povzemamo utemeljitve za priznanja ter prejemnikom iskreno čestitamo.

Stanislav Pirnat

Stanislav Pirnat je rojen Ljubljčan. Rodil se je leta 1942. V Ljubljani je dokončal gimnazijo in študij na *Naravoslovno-matematični fakulteti* in dobil naziv diplomirani matematik in fizik. Po diplomi leta 1965 se je za pet let zaposlil na *Pedagoški šoli* v Ljubljani kot učitelj matematike in fizike. Leta 1970 je prišel za učitelja teh dveh predmetov na *Učiteljsišče* v Celje. Na šoli je ostal 19 let in leta 1989 odšel na *I. Gimnazijo* v Celju, kjer je poučeval do upokojitve leta 2005.

Med poklicnim delom se je nenehno izobraževal in dobil naziv specialist za fiziko.

Stanislav Pirnat je bil vzoren učitelj ter dober in iskren kolega. Rad je pomagal, kjerkoli je bilo treba. Z veseljem in zagnanostjo je sodeloval pri najrazličnejših izvenšolskih dejavnostih, kot npr. pri organizaciji tekmovanj učencev iz matematike in fizike, pri raziskovalnem delu mladih, pri Društvu matematikov in fizikov, pri Planinskem društvu.

V DKPS se je včlanil kmalu potem, ko je bila ustanovljena območna skupnost v Celju. Sodeloval je pri vseh ak-

tivnostih območne skupnosti. Vključeval se je v delo društva na državni ravni. Sodeloval je pri oblikovanju *Etičnega kodeksa članov DKPS*, pri poletnih in drugih aktivnostih društva. Že tretji mandat je predsednik celjske OS DKPS. V tej funkciji se trudi, da bi OS živel. Prizadeva pa si tudi za njen stik s sedežem v Ljubljani.

Boris Kham

Prof. Boris Kham je bil rojen 1950 v Ljubljani, kjer je tudi maturiral in na *Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo* študiral matematiko in fiziko. Po končanem študiju se je zaposlil na *Institutu Jožefa Stefana*. Želel je biti učitelj, zato je poiskal delo najprej na *Osnovni šoli Toma Brejca* v Kamniku in nato na *Osnovni šoli Prežihov Voranc* v Ljubljani; od leta 1989 pa poučuje fiziko na *Gimnaziji Jožeta Plečnika* v Ljubljani. V svoji učiteljski karieri je bil nekaj let pomočnik ravnateljice in eno leto v. d. ravnatelj Gimnazije.

Ves čas mu je bila velika vrednota družina, ki sta jo ustvarila skupaj z ženo Cvetko in v svet odraslosti pripeljala pet otrok.

Že vrsto let se ukvarja z večnimi vprašanji učiteljskega poklica: "Kako učencu, dijaku omogočiti, da bo začel razmišljati o lepoti, harmoničnosti, veličastnosti in smotrnosti stvarstva, kako ga navdušiti, da se bo temu čudil? Ali je smiselno pouk naravoslovja nasloniti na opazovanje, čudenje in odkrivanje narave? Ali naj učitelji opravljamo svoj pouk problemsko, ali naj ga postavljamo v širši pogled na svet? Ali si upamo učence opozoriti, da človeštvo na nekatera vprašanja nima odgovora?", kot pravi v enem od svojih člankov v reviji *Vzgoja*. Mla-

dim posreduje znanje in razumevanje znanosti, uči jih ljubezni do narave, občudovanja čarobnega dogajanja v njej. Pri tem ga vodi skrita želja, da bi učenci v stvarstvu zaslutili Stvarnika in večne vrednote.

Že od leta 1980 dalje je pripravljala tabore za mlade v naravi; začel je z uspešnimi Unescovimi tabori ob morju, zdaj pa organizira in vodi *Plečnikov medpredmetni tabor* na gimnaziji, kjer poučuje.

Boris Kham je eden najbolj znanih amaterskih astronomov v Sloveniji. Njegova največja ljubezen je gotovo zvezdno nebo, njegove dimenzije, zakonitosti in skrivnosti. V želji, da bi to lepoto približal čim večjemu krogu ljubiteljev narave, je že deset let avtor oddaj *Zanimivosti nočnega neba* na Radiu Ognjišče. Organizira tudi opazovanje in internetne prenose raznih astronomskih dogajanj, med najbolj znanimi so Sončevi in Lunini mrki, vidni doma ali na tujem.

Njegov izreden prispevek je popularizacija zgodovine in razvoj znanosti ob predstavitev življenja in dela slavnih znanstvenikov. V letu 2009 je v *Narodni in univerzitetni knjižnici* pripravil razstavo dveh originalnih Kopernikovih knjig, predstavitev Andreja Perlacha, srednjeveškega matematika, astronoma, astrologa in medicinca (1490–1551), in Avgušтина Hallersteina, astronoma iz Mengša, ki je bil mandarin in znanstvenik na kitajskem dvoru (1703–1774). Veliko priznanje je požel za razstavo o življenju, delu in astronomskih opazovanjih profesorja Pavla Kunaverja, geografa, astronoma in jamarja.

Kot učitelj in astronom je avtor vrste člankov o metodičnih in didaktičnih pristopih k učinkovitemu poučevanju naravoslovja in astronomskih opazovanjih, ki jih objavlja v revijah *Vzgoja*, *Spika*, *Matematični obzornik*.

Prof. Boris Kahm je dolgoletni zvesti član DKPS. Od leta 2003 je član odbora OS Ljubljana, kjer sodeluje pri organizaciji srečanj, predavanj in pedagoških maš. Ker neomajno zaupa v *Društvo* in njegovo vlogo med pedagogi pri nas, je pripravljen sodelovati in pomagati pri vseh njegovih dejavnostih. S svojim zavzetim in širokim podro-

čjem strokovnega in pedagoškega dela ter zvestobo *Društvu* je vzor učiteljskega poklica v slovenskem prostoru.

Ivan Rojnik

Dr. Ivan Rojnik se je rodil leta 1947 v Podvrhu. V Mariboru je obiskoval državno gimnazijo. Končal je dva semestra *Teološke fakultete* v Ljubljani, po odsluženem vojaškem roku pa nadaljeval študij v Rimu na papeški univerzi Propaganda Fide, kjer je dosegel licenciat iz filozofije in bakalaureat iz teologije, na Salezijanski univerzi v Rimu pa doktorat iz pedagoških ved v katehetski smeri. V času svoje profesorske poti na *Teološki fakulteti* je katehетikom predaval homiletiko, didaktiko religije, pedagogiko in andragogiko. Leta 2000 je bil imenovan za izrednega profesorja za oznanjevalno teologijo. Vsa leta je predaval tudi na teološko-pastoralnem tečaju s katehetsko specializacijo, oziroma na katehetsko-pastoralni šoli.

Pastoralno je deloval na različnih koncih mariborske metropolije: tri leta kot rektor cerkve sv. Alojzija v Mariboru, nato tri leta kot duhovni pomočnik v Šentilju v Slovenskih Goricah. Osem let je bil župnik na Sladki Gori, nato duhovni pomočnik v župniji Sv. Rešnjega Telesa v Mariboru, sedaj pa drugo leto opravlja službo župnika v Vuhredu.

Dr. Rojnik je nenehno prepletal teoretično izobraževanje in raziskovanje s pastoralnim delom in neposrednim vključevanjem v katehetsko prakso. Vseskozi je poudarjal, kako pomembno je preiti od kateheze poučevanja h katehezi uvajanja, pri čemer je treba upoštevati sedem vidikov ali poti: pedagogiko sprejemanja, pedagogiko

ustvarjalnosti, instrukcijo, edukacijo, mistagogijo, služenje in vključevanje v občestvo.

V številnih razpravah in člankih je pisal o dialoško-ekumenski razsežnosti oznanjevanja, odnosu med župnijsko katehezo in šolskim poukom o religiji, mestu pedagogike religije v slovenskem prostoru, medčloveških odnosih v oznanjevanju in katehezi. Veliko se je posvečal tudi temam o pomenu izobraževanja katehistinj in katehistov, pedagoških in didaktičnih vidikih vzgoje, katehezi in delu z odraslimi.

S svojim bogatim znanstvenim in pastoralnim delom je dr. Rojnik pomembno vplival na razvoj katehetike v slovenskem prostoru. Kot profesor je s svojim katehetskim pristopom odprl možnosti raziskovanja in snovanja na področju pedagoško-katehetskega delovanja številnih katehetov, katehistinj in katehistov. S svojo prodorno mislijo in jasnim izrazom je dobrodošel svetovalec vsem, ki so kakor koli povezani s pastoralno-katehetskim delom. ■

Podelitev naziva častni član

Marjan Žvegljč

Marjan Žvegljč je rojen Novomeščan. Ker je bil oče v državni službi, se je družina veliko selila. Po izobrazbi je teolog. Zaposlen je bil v marketingu. Dvajset let je poučeval na delavskih univerzah. Je ustanovitelj in prvi predsednik *Društva zaupni telefon Samaritan*, ki vse od leta 1996 noč in dan vzdržuje telefon za pomoč v duševni stiski. To je bil prvi zaupni telefon pri nas, ki je deloval neprekinjeno, najprej na enem, nato na dveh

telefonih istočasno. Izšolal je nešteto prostovoljcev za to delo in bil vrsto let tudi njihov supervisor. Z besedami se je dolga leta trudil prižgati luč in vliti upanje ljudem v stiski. Že leta odgovarja tudi na pisma ljudi v stiski v reviji ONA. Je velik človekoljub, za trpljenje soljudi mu ni vseeno. Zna se živeti v čustvena doživetja drugih in pri tem ohranja trezno glavo. Njegov optimizem in vedrina sta dediščina po starših in izkušnja, da se vse razreši in dobro izteče. Je blagohoten, strpen, razgledan, čuteč in preprost človek, in tudi kritičen. Pri tem tvega, da vsi 'skočijo pokonci'.

Z društvom sodeluje že več let. Tretej leto vodi seminar *Nenasilno sporazumevanje*, v tem šolskem letu sodeluje v *Slomškovih večerih*, ki jih pripravlja ljubljanska območna skupnost. Vsak tretji petek vodi delavnico nenasilnega sporazumevanja *Satyagraha* (kar pomeni nenasilno nenasilje). Zadnji mandat pa vodi častno razsodišče *Društva katoliških pedagogov Slovenije*. Sodeloval je tudi pri posvetu *Razvijanje etične kulture v šolstvu*, ki ga je pripravilo društvo v sodelovanju z *Inštitutom Franca Pedička* in *Inštitutom Antona Trstenjaka*. ■

Misli prejemnikov priznanj in naziva častni član

Stanislav Pirnat

Spoštovane gospe, spoštovani gospodje, dragi sodelavci na šolskem in vzgojnem področju.

Predlagateljem, komisiji za *Slomškova priznanja*, odboru *Društva*, vsem, ki ste mi dodelili visoko in nezasluzeno priznanje, se zahvaljujem. Evangelij za 25. nedeljo med letom ste uporabili širokopotezno in moji malenkosti, ki je delala od poznega popoldneva okrog enajste ure naprej, odmerili enako plačilo, kot najzaslužnejšim, ki so prenesli in prenašajo teže dneva in vročino.

Moram pa se Bogu, pa tudi *Društvu katoliških pedagogov Slovenije* in vsem prijateljicam in prijateljem v njem zahvaliti za, rekel bi, pomembnejše: da sem smel biti zraven, da sem smel sodelovati. Zelo veliko prijaznosti, dobre volje, zavzetosti za društveno, strokovno, vzgojno delo, zelo veliko dobronamernosti, dobrote, neutru-

dnosti, odločenosti za dobro, sveto, za božje, tudi veliko poklicne strokovnosti, sem srečal v našem društvu in še naprej vsakodnevno vidvam. Tudi po opaznosti in pomenu to društvo že od svojih začetkov ni bilo kar tako. Ne vem, kdaj je to bilo bolj res: ali ko sem pred dvajsetimi leti v draveljskem župnišču med poslušalci v nabito polni dvoranici videl tudi dva zelo pomembna gospoda, tedanjega ministra za šolstvo in tedanjega ljubljanskega župana, ki sta s prisotnostjo počastila društveno srečanje, no, pa saj ima tukajšnja današnja zasedba še skoraj večjo družbeno težo, ali sedaj, ko je že časovno težko priti morda na vsako tretjo društveno zadevo, nova obvestila in vabila pa so spet tu?

V veliko čast je pohvaljenim in tudi društvu, da se društveno priznanje imenuje Slomškovo, a nikar ne poskušajmo primerjati svojega opravljenega dela z deli našega vzornika in priprošnjika Antona Martina, saj dobro vemo, kako je bilo njegovo delo obsežno in uspešno v vsem, česar se je lotil, tega pa je bilo veliko na veliko področjih. Razlika med herojsko stopnjo kreposti in vrlinami koga od nas se najbrž zrcali tudi v dosežkih.

Še, na kratko, pomislek upokojenega učitelja fizike: Kot da bi bilo v današnjem svetu, ne le v Sloveniji, skoraj samoumevno, da je tisti, ki veliko ve, npr. o fiziki, ateist, in kot da je kdo lahko dober strokovnjak, čeprav je veren. Ne bi bilo v času, ko fizika kolikor toliko zanesljivo opiše kakih 5% snovi, drugih 19 dvajsetin materialnega vesolja pa je za sedaj enačbam nedosegljivega, da o vsem, kar ni materialna snov, sploh ne govorimo, saj o nematerialnem naravoslovje kot znanost že načelno nima kaj povedati, ne bi bilo morda v tem času pričakovati ravno obratno? Kako bo v prihodnje, je odvisno tudi od nas, tudi od naše strokovnosti in samozavesti.

Hvala. Bog vas živi.

Boris Kham

Že vrsto let potujem po pedagoških poteh učitelja matematike in fizike ter zagretega ljubitelja zvezdnatega neba. In na tej poti sem srečal dva moža,

ljubitelja mladih in navdušena ter predana učitelja.

Prvi na tej poti je blaženi Martin Slomšek, ki me navdušuje:

- z vero in zaupanjem v Boga,
- s svojim trudom, da bi povezoval slovenski narod,
- z ljubeznijo in gorečnostjo za slovenski narod,
- z optimizmom in zaupanjem, da je v mladih veliko dobrega,
- z ognjem in navdušenjem, s katerima je poučeval malega človeka,
- s svojimi pedagoškimi prijemi.

Drugi na tej poti pa je Pavel Kuna-
ver, ki me je navdihnil:

- s svojim odnosom do lepot in harmonije narave,
- ker je ljubil podzemni svet, gore in zvezdnato nebo,
- ker ni gledal na naravo skozi storilnost, temveč s srcem,
- ker je nesebično zbiral mlade in jih navduševal za gore in zvezde, kar se zrcali v njegovih besedah: "Vse, kar dobrega vemo, moramo podati drugim",
- ker je zaupal in veroval v mlade.

In Slomškovo priznanje?

Najprej hvala *Društvu katoliških pedagogov* za izkazano čast.

In razmišljam ...

Davnega leta 1969 sem se odločil, da stopim na pot učitelja matematike in fizike. Na tej poti sem se večkrat vprašal: Ali je pot prava? Vztrajati v tem poklicu, ki zahteva celega človeka, ki mora razumeti učence, ki so velikokrat v stiski, v poklicu, kjer je treba početi veliko stvari in včasih ni pomembno kvalitetno delo v razredu, ki ni cenjeno in ne prinaša velikih finančnih učinkov? To je poklic, ki zahteva zaupanje, da je v mladih veliko dobrega in da se je vredno potruditi zanje, to je poklic, ki od človeka zahteva optimizem in vedrino.

Hoditi po tej poti je včasih naporno in na njej doživljamo vzpone in padce. Smo kakor valovi na morju, ki je včasih razburkano in se zaletava v obalo, drugič mirno valovi in pomirja.

To priznanje mi pomeni, da sem izbral pravo pot in da sem se na njej trudil kljub občasnemu nihanju. Priznanje pa je hkrati tudi izziv in zahteva, da se na tej poti še naprej trudim in da ne 'zadremuckam'.

Dr. Ivan Rojnik

Zahvaljujem se predlagatelju *Slovenskemu katehetskemu uradu*, organizatorju *Župniji Ponikva* ter ugledni ustanovi *Društvu katoliških pedagogov Slovenije* za podelitev *Slomškovega priznanja*. Iskreno čestitam DKPS za delo, ki ga opravlja na tolikih področjih.

Ob zahvali bi se rad odzval na sporočilo letošnjega Slomškovega dne – klic k svetosti. Razumem ga kot iskranje izvirne duhovne podobe človeka.

Klic k svetosti zadeva človekovo duhovno raven, to pa je razvijanje človekove sredine, jedra – *zrela, samostojna, svobodna oseba, ustvarjena po božji podobi*.

Na medmrežju lahko preberemo, da je med drugim osnovni cilj prizadevanj DKPS: razvijanje telesnih, duševnih in duhovnih zmožnosti. Ta načrt je izvedljiv, če prerastemo psihoanalitično paradigmo in začnemo graditi vzgojo in izobraževanje na Franklovi paradigmi triplastnega razvoja in na Pedičkovih paradigmi celovitega razvoja človeške osebnosti.

Človek bo lahko preživel v današnjih razmerah, če bo nenehno skrbel za telesno, duševno in duhovno kondicijo. Po 38. letih duhovniške službe sem globoko prepričan, da ne bomo preživeli brez duhovnega življenja.

Največja čistilna akcija 17. aprila 2010 *Očistimo Slovenijo* je privabila tisoče ljudi. Enkratna spodbuda in zavirljiv uspeh! Klic k svetosti pa nas vabi, da podobno kot skrbimo za čisto okolje, za zdravo duševnost s pozitivnim mišljenjem, skrbimo tudi za duhovno zdravje, za duhovno ekologijo z očiščenjem na moralnem področju.

Pogosto navajamo Janeza Pavla II.: *Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spremeniti svet*. Toda, kako sprejeti svetost kot poklicanost in osebno nalogo? To lahko storimo v hoji za Kristusom, ki se zrcali v usmiljenem Samaritanu, v govoru na Gori, v priliki o dobrem očetu, ki objame izgubljenega sina, v daru uboge vdove itd. Za svetost ni potreben zunanji blišč ali čudaško vedenje. Potrebno je čuteče srce in srčna kultura. Tudi če nisem veren, je dovolj, da vsak dan izpolnim zlato pravilo: "In kakor hočete, da bi ljudje storili vam, storite vi njim." (Lk 6,31) Menim, da

je danes prva naloga evangelizacije in kateheze prav na področju vzgoje za svetost.

Predavanja iz katehetike sem navedno zaključil s citatom iz *Katekizma katoliške Cerkve*, št. 25, ki povzema misel *Rimskega katekizma*: "Celotni namen nauka in poučevanja je treba naravnati na ljubezen, ki nikoli ne mine. Mogoče je namreč dobro razložiti to, kar je treba verovati, upati ali delati; toda predvsem je vedno treba jasno predočevati ljubezen našega Gospoda, da bi mogel vsakdo razumeti, kako vsako v polnosti krščansko krepostno dejanje nima nobenega drugega izvira kakor ljubezen in nobenega drugega cilja kakor ljubezen."

Ali ni to klic k svetosti? ■

Slomškova dan 2011

Praznovali smo ga 24. septembra na Ponikvi. Dan organiziramo DKPS, Slovenski katehetski urad in Župnija Ponikva.

Naslov letošnjega dneva *Vzgoja in svetost* smo želeli povezati z razglasitvijo dveh slovenskih mučenk za blaženi. Naslov in vzdušje svetosti sta nas dejansko spremljala vse dele dneva.

Že v nagovoru pri sveti maši nas je dr. Roman Globokar opogumil s trditvijo, da je svetost lahko drži vsakega

človeka, ne le izbranih svetih in da smo v duhu svetosti lahko kos vsakršnim krizam tega časa in življenja.

Kulturni program je potekal na OŠ Ponikva. Pozdravni nagovor je imela ga. Mojca Kucler Dolinar, ki je tudi podelila Slomškove priznanja. Letošnji dobitniki priznanj so: prof. fizike Stanislav Pirnat iz OS Celje, prof. fizike Boris Kham iz OS Ljubljana ter katehet dr. Ivan Rojnik, župnik v Vuhredu. Priznanje častni član DKPS pa je letos dobil g.

Marjan Žvegljč, ustanovitelj zaupnega telefona Samarijan in voditelj seminarjev Nenasilno sporazumevanje za naše društvo. Besede dobitnikov priznanj so med nami ustvarile vzdušje, ki nam ga lahko zavida marsikatera slovesnost na državni ravni. Vzdušje je namreč dihalo v hvaležnosti in spoštovanju do Najvišjega, ki mu ti možje služijo, vsak skozi svoje delo in prizadevanje.

Dramski igralec Gregor Čušin se tokrat ni predstavil s svojo, pač pa s

Slomškovo besedo o odnosu družbe do šole in učitelja. Kulturni del dneva je zazvenel tudi v skladbah Bacha na klavirju z Mijo Novak in ob doživetem glasu mlade Ajde Stine Turek, obe sta dijakinji *Gimnazije Jožeta Plečnika* v Ljubljani.

Tudi predavanje dr. Bogdana Žorža o vzgoji in ljubezni je dalo dnevu pečat zavzetosti za dobro in sveto v naši šoli.

Kosilo v šolski kuhinji nas je napolnilo s hvaležnostjo za dobro hrano in žlahtno kapljico, da bi se ne zamerili našemu zavetniku, ki nas je vzgajal tudi v tem pogledu. V sončnem popoldnevu smo se povzpeli še v biser baročnih cerkva na Slovenskem – na Sladko Goro, kjer nas je sprejel dr. Ferdinand Šerbelj s svojo navdušujočo razlago umetnosti v in življenja v 18. stoletju.

Vsako leto odhajamo s Slomškovega dneva opogumljeni in bogatejši. Družba je od učiteljev vedno veliko pričakovala in tudi danes je tako. Da smo v šoli lahko kos strokovnim zahtevam in dinamiki odnosov, moramo skrbeti za svojo umsko in predvsem duhovno kondicijo. In Slomškov dan je ena od čudovitih možnosti. Prav zato nam je tudi žal, da je prireditev za medije nezanimiva in da je za poročanje o njej tako malo interesa. Je pa zato bogastvo, ki ga udeleženci odnesemo v vsakdanje življenje, toliko večje. ■

Helena Kregar

Svetopisemski maraton

V tednu od 2. do 9. oktobra 2011 smo v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani pripravili *Svetopisemski maraton*. K sodelovanju smo povabili tudi člane območnih skupnosti DKPS po vsej Sloveniji. Veliko se jih je odzvalo in pripravili so prijetne večere.

V torek, 4. oktobra, so Sveto pismo, Evangelij po Luku, brali v **Celju**. Branje je bilo povezano tudi s počastitvijo svetovnega dneva učiteljev, 5. oktobra.

Pri branju se je v 2 urah in pol vrstilo 12 bralcev izmed 20 prisotnih. Ob 19.00 so zaključili s sveto mašo.

Branje Svetega pisma je 4. oktobra od 19.30 dalje potekalo tudi v cerkvi Sv. Rešnjega Telesa v **Mariboru**. Tam je bilo 20 udeležencev.

V **Ljubljani** so se člani območne skupnosti Ljubljana zbrali 5. oktobra v Marijini kapeli cerkve sv. Jožefa v Ljubljani. Prebirali so poglavja iz Jobove knjige. Na koncu so obeležili še *svetovni dan učiteljev*.

Foto: arhiv DKPS

Naročilnica

Naročam(o)
revijo

VZGOJA

Revija za učitelje, vzgojitelje
in starše izhaja štirikrat letno.

Naročnina za leto 2012
znaša 18,00 evrov.

Naročnino bom(o) poravnal(i)
po prejemu položnice.

Ime in priimek ali ime ustanove

Naslov

Pošta

Telefon

E-pošta

Žig

ID za DDV (za davčne zavezance)

Kraj in datum

Podpis